

Årsrapport 2012 fra

Tilsynsrådet for politiets utlendingsinternat Trandum.

I forskrift om Politiets utlendingsinternat av 4.11.2008, sist endret 20.12.2010, § 17 er det bestemt at et eksternt tilsynsråd skal føre tilsyn med at behandlingen av utlendingene skjer i samsvar med lovgivingen. Tilsynsrådet skal bestå av leder og to medlemmer, samt nestleder og varamedlemmer. Det er videre bestemt at tilsynsrådet skal avgi en årsmelding for sin virksomhet til Politiets utlendingsenhet, og at årsmeldingen skal offentliggjøres.

1. Mandat og oppnevning.

Forskriftens § 17 bestemmer at Justisdepartementet skal oppnevne leder, nestleder, medlemmer og varamedlemmer av tilsynsrådet for en funksjonstid på to år. Tilsynsrådet ble første gang oppnevnt

av Justisdepartementet 28. mai 2008. Oppnevningen gjaldt for to år.
Nytt tilsynsråd ble oppnevnt av Justisdepartementet i mai 2012.
Leder, tingrettsdommer Randi Carlstedt og medlem major Kjell Lamo ble reoppnevnt.

Sykepleier med videreutdanning i psykiatri og anestesi Kurt Lyngved ble oppnevnt som nytt medlem. Som nye varamedlemmer ble oppnevnt lagdommer Ørnulf Røhnebæk, Eidsivating lagmannsrett og tingrettsdommer Cathrine Fossen, Gjøvik tingrett. Oppnevningen gjelder for to år. Det har ikke vært oppnevnt nestleder.

Varamedlemmene har vært innkalt og deltatt ved noen av tilsynene, og har vært innkalt til møte med Politiets Utlendingsenhet i desember 2012.

Tilsynsrådets mandat og rettigheter fremgår av utlendingsforskriften.

Formålet med tilsynene er å se til at oppholdet for utlendingene som er plassert på internatet er i samsvar med lovgivningen. Tilsynsrådet skal se til at utlendingenes rettigheter i henhold til lov og forskrift blir ivaretatt på internatet, og at fullmaktene til å innskrenke rettighetene ikke benyttes i unødvendig omfang eller på en unødvendig streng måte.

Det skal ikke føres tilsyn eller kontroll med utlendingsvedtaket og dets grunnlag, kjennelse for pågrepelse og fengsling eller forvaltningsavgjørelser.

Rammene for Tilsynsrådets virksomhet fremgår av forskriften.

Tilsynsrådet har selv ansvar for å:

- planlegge og gjennomføre sin virksomhet
- ta opp forhold rådet finner kritikkverdige
- avgi årsrapport og sørge for offentliggjøring av denne.

Det er bestemt at det skal være minst to tilsyn hvert år og som kan være anmeldt eller uanmeldt.

Rådet har rett til å:

- inspisere internatets områder, bygninger og rom der utlendingene oppholder seg
- kreve opplysninger om behandlingen av utlendingene
- rett til å delta på møter om utlendingen dersom denne samtykker
- kreve innsyn i saksdokumentene dersom utlendingen samtykker
- ta opp saker etter henvendelse fra utlending eller på eget initiativ.

Saker eller problemer skal tas opp med Utlendingsinternatets ledelse og søkes i utgangspunktet

løst på internatet. Dersom dette ikke fører frem eller tilsynsrådet av andre årsaker finner grunn til det, kan saken tas opp med overordnet myndighet, sjef for Politiets Utlendingsenhet eller Politidirektoratet.

Tilsynsrådet fører ved hvert besøk en protokoll som befinner seg på internatet, og hvor internatets ledelse fører inn gjennomføring av de påpekninger tilsynsrådet har gjort.

Tilsynsrådet kan ikke gi pålegg om utbedringer eller endringer, kun påpeke forholdene og rapportere, og tilsynsrådet har ingen sanksjoner.

2. Tilsyn.

Tilsynsrådet har i 2012 gjennomført i alt 6 tilsyn, tre før sommeren og tre etter. Tilsynene har vært både varslede og uanmeldt men det er ikke avholdt tilsyn ettermiddag/kveld. Det har vært møter med legetjenesten og nyansatt sykepleier. De tre tilsyn etter sommeren er gjennomført med nyoppnevnt tilsynsråd.

Tilsynsrådet har funnet det nødvendig med et noe mindre antall tilsyn i 2012 enn i 2011 da det var 9 tilsyn.

Tilsynsrådet har vært fulltallig ved alle inspeksjoner med unntak av ett, hvor kun varamedlem Cathrine Fossen og leder deltok.

2. Lokalene.

Utlendingsinternatet er i utgangspunktet en tidligere militær forlegning med flere avdelinger med flermannsrom og felles bad/toalett på hver avdeling. Nytt internatbygg, Modul 1, ble tatt i bruk i mars 2012 med fire avdelinger og plass til 72 utlendinger. Det er enerom til alle, med eget bad med vask, dusj og toalett. Det er TV på alle rom, og hyller med plass til noen personlige effekter.

I det gamle internatet er det fortsatt en avdeling for effektivering, en for familier, for enslige mindreårige, samt sikkerhetsavdeling. Nytt bygg, Modul 2 er under bygging og ventes ferdig i mars 2013. Det vil der bli plass til familieavdeling og enslige mindreårige.

Det gamle internatet vil etter hvert kun inneholde administrasjon, inkvirering og sikkerhetsavdelingen.

Fra enkeltrom:

I det nye internatet, Modul 1, er det felles oppholdsrom på hver avdeling med oppsett for oppbevaring og fremsetting av tørrmat. Det er større og bedre luftearealer.

Fra felles oppholdsrom

De nye lokalene er lyse og pene og med rimelig plass. De innsatte får ivaretatt sine behov både for å være for seg selv, og fellesskap. Det er gode luftemuligheter og god plass. Det er rent og nytt. Det er vaskemaskin og tørketrommel i hver avdeling, og utlendingene kan få vaske sitt eget tøy dersom de ønsker det.

Det er også satt inn bokhyller med noe bøker, riktignok av noe eldre dato, men på flere språk. Det er også TV på fellesrommet.

Modul 1 under bygging.

4. Kontakt med utlendingene.

Ved samtlige besøk er det gitt anledning for utlendingene å ta kontakt og samtale med tilsynsrådets medlemmer. Utlendingene har fått opplysninger om at tilsynsrådet ikke har noe med selve utlendingssaken, vedtaket, å gjøre, kun utlendingenes opphold på Trandum. I aktivitetshuset er det hengt opp informasjon om tilsynsrådet og dets virksomhet, beskrevet på de fleste aktuelle språk. Det er også hengt opp en postkasse hvor utlendingene kan legge henvendelser og bemerkninger til tilsynsrådet. Det er hengt opp tilsvarende informasjon på selve internatet. Ved varslede besøk er det blitt hengt opp plakater med tidspunktet for tilsynsrådets besøk, og en liste der utlendingene kan skrive seg på dersom de ønsker å snakke med tilsynsrådets medlemmer. Ved de senere tilsynene har flere utlendinger hatt ønske om å snakke med tilsynsrådets medlemmer. Tilsynsrådet har tatt kontakt med de innsatte med direkte spørsmål om oppholdet, i forhold til om de har tilgang til telefon, helsetjenester, mat, besøk, klær m.v. Det har vært noen få skriftlige henvendelser. Enkelte av de innsatte er på internatet bare noen få dager, og tilsynsrådet har mottatt brev fra personer som allerede er uttransportert når brevet mottas. Disse er likevel tatt opp og registrert, og eventuelle klager fremmet til ledelsen. Etter henvendelse fra Røde Kors' besøktjeneste ble det satt lås på postkassen slik at kun tilsynsrådet har tilgang. Postkassen i aktivitetshuset kontrolleres jevnlig.

De fleste av de innsatte som har ønsket en samtale med tilsynsrådet, ville snakke om sin utlendingssak. Det blir i disse tilfellene henvist til sin advokat og saksbehandler. Noen har

klaget over maten som de mener er ensformig og ikke tilfredsstillende. De ønsker to varme måltider pr dag, og mer variert middag. Ønskene er brakt videre til ledelsen ved internatet. Tørrmaten består av flere typer brød, pålegg, frisk frukt og grønnsaker, kaffe, te juice og melk. På bakgrunn av klagen har ledelsen endret varmmåltiden til 14-dagers menyliste og med større variasjon og endret leverandør. Det er vanskelig å kunne treffe alles ønsker om mat, og det er forståelse for at det blir ensformig, særlig for de som blir på stedet over lengre tid.

Det er også klaget på at det gis for få sigaretter til de innsatte, samt at det ikke er tillatt med snus. De utlendinger som røyker får inntil fire sigaretter pr dag.

Alle klager fra de innsatte er brakt videre til internatets ledelse straks etter hvert tilsyn, og tilsynsrådet har i ettertid kontrollert om det er gjort relevante tiltak for å bedre disse forholdene.

Tilsynsrådet har sett på utlendingenes mulighet for å bruke telefon og har funnet denne i tråd med det som fremgår av forskriften. Det er innført nytt system slik at de innsatte kan ringe på en telefon med forhånds innlagte nummer etter eget ønske. De kan da snakke i fem minutter. Flere har klaget på at det er for kort tid. Det er ingen begrensinger i ringetid/samtaletid til advokat/saksbehandler.

Tilsynsrådet har videre sett på utlendingenes tilbud når det gjelder helse jfr forskriftens § 5, og har ikke funnet noe å bemerke. Enkelte av de innsatte har henvendt seg til Tilsynsrådet med opplysninger i forhold til deres helse og at de mener de ikke får tilstrekkelig tilsyn og behandling. Disse forhold er tatt opp med ledelsen og helsetjenesten. Det er blitt opplyst at etter at det nye internatet er tatt i bruk, vil også helsetjenesten bli ytterligere bedret. Sykepleier ble ansatt første halvdel 2012, og har fungert meget bra, både for utlendingene og for de ansatte. Legetjenesten er utvidet til tre dager pr uke, hvor en av dagene er kveldsvakt. Det er ansatt en aktivitetsleder som har sørget for flere aktiviteter for utlendingene. Aktivitetsleder ble imidlertid sykmeldt og det er ansatt en ny i vikariat på 6 måneder, som har igangsatt nye aktiviteter.

Det er satt opp fotballspill på avdelingene og dette brukes flittig. Også bordtennisbord som synes å være populært. Det er et begrenset bibliotek, aviser og noen spill i tillegg til TV. Etter at utlendingene fikk enerom med TV er det ikke lenger konflikter om hva man skal se på. Tilsynsrådet har vært opptatt av at de innsatte må aktiviseres for at oppholdet på internatet skal bli bedre.

Aktivitetshuset har gymsal hvor de innsatte kan sparke fotball, spille basket etc. Gymsalen er rengjort og reparert, men den er fortsatt lite brukt. Utearealet de innsatte kan benytte er kun luftearealet. Tilsynsrådet har oppfordret ledelsen ved

internatet til å finne uteaktiviteter for de innsatte.

Det er stor slitasje på møbler og inventar, men dette er også blitt bedre etter at nytt internat ble tatt i bruk.

Tilsynsrådets inntrykk er at det er bedre stemning på internatet etter at det ble satt en begrensning på antall innsatte, og at de ansatte har fått en bedre opplæring. Opplæring av de ansatte foregår kontinuerlig.

Når det gjelder renhold og sanitærforhold, er dette betydelig bedret med nytt internat.

5. Annet.

Tilsynsrådet har høsten 2012 vært på studiereise til tilsvarende institusjon i Gøteborg.

Det var kun tilsynsrådets faste medlemmer som deltok sammen med to ansatte fra Trandum, sikkerhetsrådgiver og en vaktleder. Turen var meget nyttig og interessant.

Tilsynsrådets leder, Randi Carlstedt og HMS rådgiver Kjell Lamo deltok på Sivilombudsmannens menneskerettighetsseminar i november 2012, hvor Carlstedt satt i panelet.

Tilsynsrådet har fått henvendelse fra enkeltpersoner vedrørende utlendinger på Trandum, blant annet bekymringer i anledning uttransporteringer. Dette er formidlet videre til ledelsen ved Trandum, og tilsynsrådet har i etter tid mottatt rapport om hvilke tiltak som er satt i verk.

Kjell Lamo har hatt møte med NOAS i forbindelse med at Justisdepartementet utarbeider retningslinjer for frivillige organisasjoners deltakelse i monitorering av tvangsretur og hvor NOAS jobber ned å beskrive et pilotprosjekt for monitorering basert på fire utvalgte land.

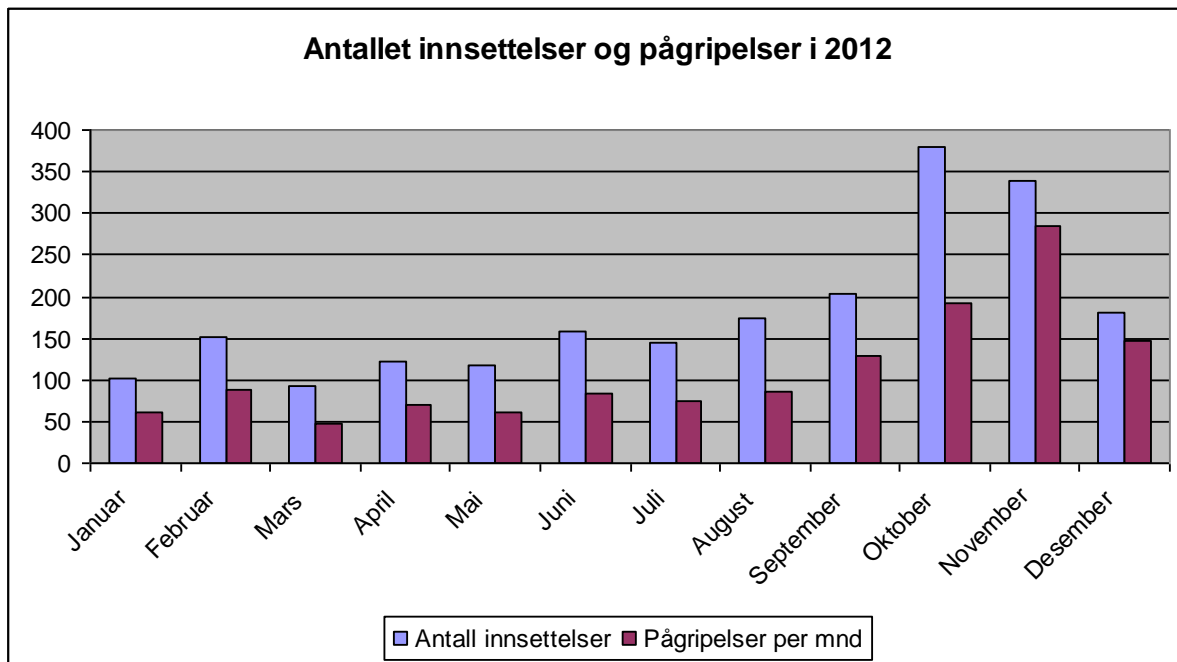
Tilsynsrådet har også hatt møte med PU i desember 2012.

6. Oversikt over innsatte i politiets utlendingsinternat Trandum i 2012:

Det var i 2012 totalt 2164 innsettelser på utlendingsinternatet, som vist i tabellen og grafen nedenfor:

Bruken av politiets utlendingsinternat i 2012			
	Antall innsettelser	Pågripelser per mnd	% pågrepet
Januar	102	62	61 %
Februar	152	88	58 %
Mars	93	48	52 %
April	121	69	57 %
Mai	118	60	51 %
Juni	158	84	53 %
Juli	144	75	52 %
August	173	86	50 %
September	204	129	63 %
Oktober	379	191	50 %
November	340	285	84 %
Desember	180	148	82 %
2012	2164	1325	52 %

Det er en liten nedgang i antall innsatte fra 2011.

7. Bruk av makt/Sikkerhetsavdelingen

Tilsynsrådet har ved hvert besøk gjennomgått vedtak om bruk av maktmidler, som innsetting i avdeling C, eller andre begrensinger for de innsatte, og har snakket med de som har vært innsatt i avdeling C i den grad de har ønsket eller akseptert dette. Tidligere år har vi etter anmodning fått månedlig oversikt over tvangsvedtak, men det er innført nytt registreringssystem og nye rutiner, samt nytt datasystem for registrering som har medført forsinkelser. Oversikter og vedtak er gjennomgått ved tilsyn, og de som har vært innsatt i sikkerhetsavdeling har fått anledning til å snakke med tilsynsrådet.

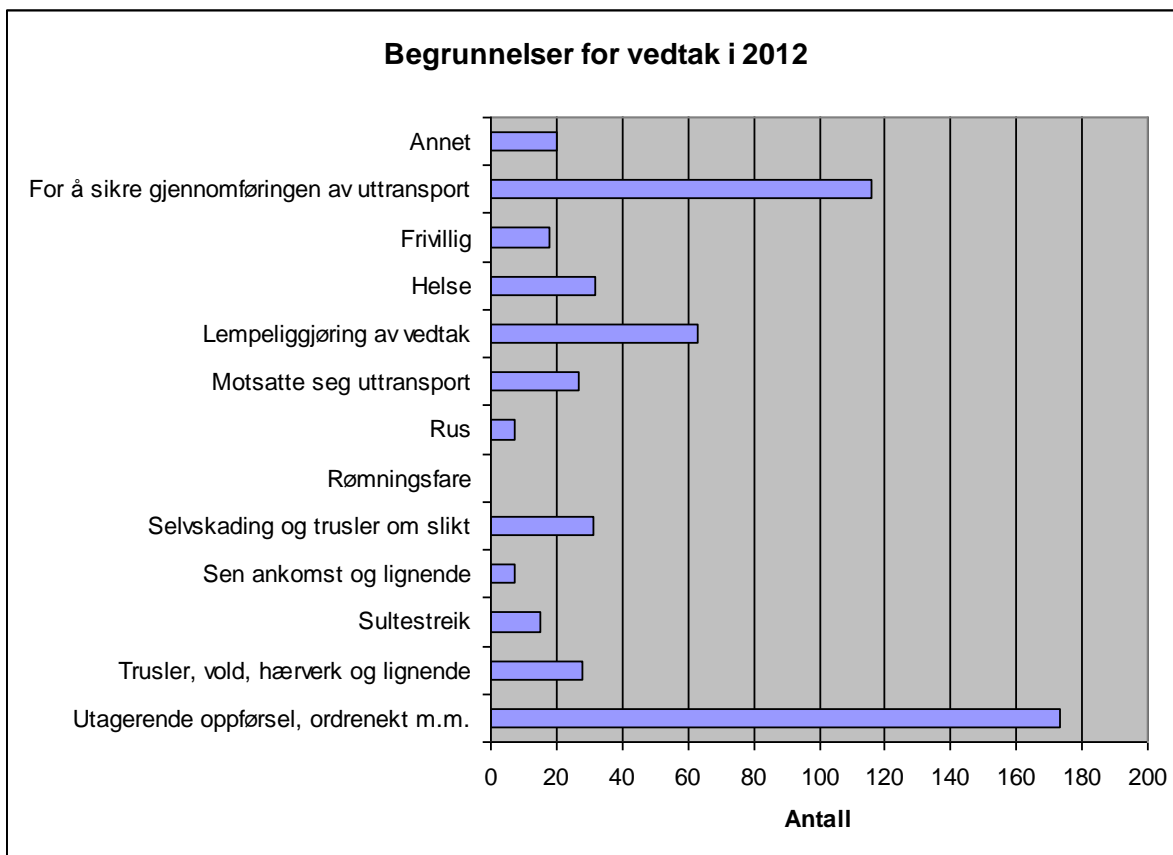
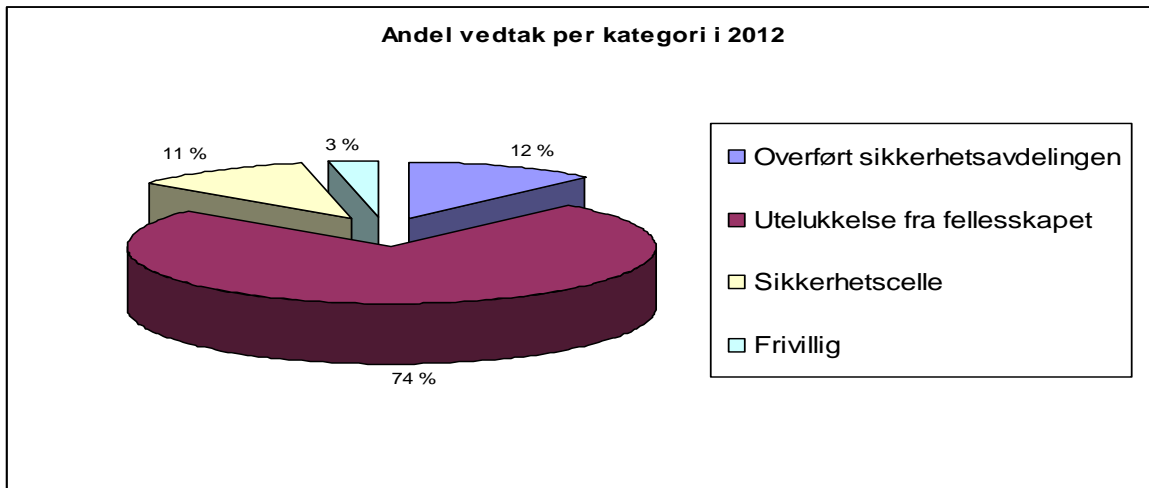
Tilsynsrådet har ikke funnet grunn til bemerkninger til bruk av sikkerhetsavdelingen ved de tilsyn som har vært gjennomført.

Det vises til at vedtakene også gjelder frivilling innsettelse i sikkerhetsavdelingen.

Det er nedgang i bruk av sikkerhetsavdelingen, og den største nedgangen gjelder vedtak om utelukkelse fra fellesskap og det er også her den største reduksjonen er. Tilsynsrådet tillegger dette at det er blitt bedre forhold for de innsatte med den nye modulen.

Det bemerkes at det er forventet mindre bruk av sikkerhetsavdelingen etter at de nye modulene er tatt i bruk.

Spesifisering av vedtak i 2012					
	Sum vedtak	Antall menn	Antall kvinner	Antall personer	Antall vedtak per person
Januar	71	40	1	41	1,73
Februar	54	37	0	37	1,46
Mars	50	33	6	39	1,28
April	45	26	1	27	1,67
Mai	49	27	0	27	1,81
Juni	37	24	2	26	1,42
Juli	32	23	0	23	1,39
August	54	32	2	34	1,59
September	38	32	1	33	1,15
Oktober	42	26	2	28	1,50
November	51	33	2	35	1,46
Desember	14	13	0	13	1,08
Sum	537	346	17	363	1,48

Larvik 12. mars 2013

Kjell Lamo

Randi Carlstedt

Kurt Lyngved